Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2017. gada 23. novembrī*

Apelācija – Sabiedrības veselība – Patērētāju tiesību aizsardzība – Regula (EK) Nr. 1924/2006 – Veselīguma norādes uz pārtikas produktiem – 13. panta 3. punkts – Saraksts ar atļautajām veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem – Botāniskas vielas – Atliktās veselīguma norādes – Prasība sakarā ar bezdarbību – LESD 265. pants – Eiropas Komisijas nostājas formulēšana – Interese celt prasību – *Locus standi*

Apvienotās lietas C-596/15 P un C-597/15 P

par divām apelācijas sūdzībām atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2015. gada 13. novembrī iesniedza

Bionorica SE, Neimarkte [*Neumarkt*] (Vācija) (C-596/15 P),

un

Diapharm GmbH & Co. KG, Minstere [*Münster*] (Vācija) (C-597/15 P),

ko pārstāv *M. Weidner*, *T. Guttau* un *N. Hußmann*, *Rechtsanwälte*,

apelācijas sūdzības iesniedzēji,

otra lietas dalībniece –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *S. Grünheid* un *M. Wilderspin*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*], M. Safjans [*M. Safjan*] (referents), D. Švābi [*D. Šváby*] un M. Vilars [*M. Vilaras*],

ģenerāladvokāts M. Bobeks [*M. Bobek*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Aleksejev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 19. janvāra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2017. gada 25. aprīļa tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

1 Ar savām apelācijas sūdzībām *Bionorica SE* un *Diapharm GmbH & Co. KG* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2015. gada 16. septembra rīkojumu *Bionorica*/Komisija (T-619/14, nav publicēts, turpmāk tekstā – "rīkojums lietā T-619/14", EU:T:2015:723) un 2015. gada 16. septembra rīkojumu *Diapharm*/Komisija (T-620/14, nav publicēts, turpmāk tekstā – "rīkojums lietā T-620/14", EU:T:2015:714), ar kuriem Vispārējā tiesa noraidīja prasītāju prasību konstatēt Eiropas Komisijas bezdarbību, jo tā prettiesiski neesot likusi Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei (*EFSA*) novērtēt veselīguma norādes attiecībā uz botāniskajām vielām, lai atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Regulas (EK) Nr. 1924/2006 par uzturvērtības un veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem (OV 2006, L 404, 9. lpp., un labojums – OV 2007, L 12, 3. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 15. janvāra Regulu (EK) Nr. 109/2008 (OV 2008, L 39, 14. lpp.) (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 1924/2006"), 13. panta 3. punktam pieņemtu galīgo sarakstu ar atļautajām veselīguma norādēm.

Atbilstošās tiesību normas

Lēmums 1999/468

2 Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmuma 1999/468/EK, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību (OV 1999, L 184, 23. lpp.), kas grozīts ar Padomes 2006. gada 17. jūlija Lēmumu 2006/512/EK (OV 2006, L 200, 11. lpp.) (turpmāk tekstā – "Lēmums 1999/468"), 5.a pantā ir paredzēta regulatīvā kontroles procedūra.

3 Lēmums 1999/468 tika atcelts ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regulas (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV 2011, L 55, 13. lpp.), 12. panta pirmo daļu. Tomēr saskaņā ar šīs regulas 12. panta otro daļu Lēmuma 1999/468 5.a panta ietekme tiek saglabāta spēkā esošajos pamataktos, kuros uz to ir izdarīta atsauce.

Regula (EK) Nr. 178/2002

4 Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regulas (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV 2002, L 31, 1. lpp.), 3. pantā "Citas definīcijas" ir paredzēts:

"Šajā regulā:

[..]

2) "pārtikas uzņēmums" ir jebkurš uzņēmums, kas nes peļņu vai ne, publisks vai privāts, kas saistīts ar jebkuru pārtikas ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas posmu;

3) "uzņēmējs, kas iesaistīts pārtikas apritē", ir ikviena fiziska vai juridiska persona, kura atbildīga par to, lai tiktu nodrošināts, ka viņa/viņas kontrolē esošais pārtikas uzņēmums izpilda pārtikas aprites tiesību aktu prasības;

[..]."

Regula Nr. 1924/2006

5 Saskaņā ar Regulas Nr. 1924/2006 preambulas 23. apsvērumu "veselīguma norādes būtu jāatļauj lietot Kopienā tikai pēc tam, kad ir veikts zinātnisks novērtējums iespējami visaugstākajā līmenī. Lai nodrošinātu šo norāžu saskaņotu zinātnisku novērtējumu, šādi novērtējumi būtu jāveic [*EFSA*]".

6 Šīs regulas 2. panta "Definīcijas" 1. punkta a) apakšpunktā un 2. punkta 5. apakšpunktā ir noteikts:

"1. Šajā regulā:

a) piemēro terminu [..] "uzņēmēji, kas iesaistīti pārtikas apritē" [..] definīcijas, kas noteiktas [Regulas Nr. 178/2002] [..] 3. panta 3. [punktā];

[..]

2. Piemēro arī šādas definīcijas:

[..]

5) "veselīguma norāde" ir jebkura norāde, kas pauž, liek domāt vai netieši norāda, ka pastāv saikne starp pārtikas produktu kategoriju, pārtikas produktu vai kādu tā sastāvdaļu un veselību;

[..]."

7 Regulas Nr. 1924/2006 3. panta "Visu norāžu vispārēji principi" otrās daļas a) apakšpunktā ir noteikts, ka uzturvērtības un veselīguma norāžu lietošana nedrīkst būt "kļūdaina, neskaidra vai maldinoša".

8 Šīs regulas 6. panta "Norāžu zinātniskais pamatojums" 1. punktā ir noteikts:

"Uzturvērtības un veselīguma norādes pamato ar vispārpieņemtiem zinātniskiem pierādījumiem."

9 Šīs pašas regulas 10. panta "Īpaši nosacījumi" 1. punktā ir noteikts:

"Veselīguma norādes aizliedz, ja tās neatbilst II nodaļas vispārējām prasībām un šīs nodaļas īpašajām prasībām un ja par tām nav izsniegtas atļaujas saskaņā ar šo regulu, un tās nav iekļautas 13. un 14. pantā paredzētajā sarakstā ar norādēm, par kurām izsniedz atļaujas."

10 Šīs pašas regulas 13. pantā "Veselīguma norādes, kas neattiecas uz slimības riska samazināšanu, kā arī bērnu attīstību un veselību" ir noteikts:

"1. Veselīguma norādes, kas apraksta vai attiecas uz:

a) uzturvielu vai citu vielu nozīmi augšanā, attīstībā un organisma funkciju veikšanā, vai

b) psihes un uzvedības funkcijām vai

c) neskarot [Komisijas 1996. gada 26. februāra Direktīvu 96/8/EK par pārtikas produktiem, ko paredzēts izmantot svara samazināšanas diētām ar samazinātu enerģētisko vērtību (OV 1996, L 55, 22. lpp.)], novājēšanu vai svara kontroli, vai svara samazināšanu, vai izsalkuma sajūtas samazināšanu, vai sāta sajūtas pieaugumu, vai arī ar uzturu uzņemtās enerģijas samazināšanu,

norādes, kas ir pamatotas ar 3. punktā noteikto sarakstu, var izmantot bez 15. līdz 19. pantā paredzētās procedūras, ja tās ir:

i) pamatotas ar vispārpieņemtām zinātniskām atziņām, un

ii) viegli saprotamas vidusmēra patērētājam.

2. Dalībvalstis iesniedz Komisijai norāžu sarakstu, kā minēts 1. punktā, līdz, vēlākais, 2008. gada 31. janvāri[m] kopā ar norādēm piemērojamiem nosacījumiem ar atsauci uz attiecīgo zinātnisko pamatojumu.

3. Komisija pēc apspriešanās ar [*EFSA*] [..], vēlākais, līdz 2010. gada 31. janvārim pieņem Kopienas sarakstu, kura mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs regulas elementus, papildinot to ar atļautām norādēm, kā minēts 1. punktā, un visiem vajadzīgajiem šo norāžu izmantošanas nosacījumiem.

4. Jebkādas 3. punktā minētā saraksta izmaiņas, kuru pamatā ir vispārēji atzītas zinātniskās atziņas un kuru mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs regulas elementus, papildinot to, pēc Komisijas iniciatīvas vai pēc dalībvalsts pieprasījuma, iepriekš apspriežoties ar [*EFSA*], [..].

5. Panta 3. punktā minēto sarakstu saskaņā ar 18. pantā minēto procedūru, izņemot norādes attiecībā uz bērnu attīstību un veselību, [..] papildina ar norādēm, kas pamatotas ar jaunākajām zinātniskām atziņām [..]."

11 Regulas Nr. 1924/2006 17. panta "Kopienas atļauja" 5. punktā ir noteikts:

"Veselīguma norādes, kas ietvertas 13. un 14. pantā minētajos sarakstos, uzņēmēji, kas iesaistīti pārtikas apritē, var izmantot saskaņā ar nosacījumiem, kurus piemēro attiecībā uz norādēm [..]."

12 Šīs regulas 25. panta "Komitejas procedūra " 3. punktā ir paredzēts:

"Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma [1999/468] 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu."

13 Šīs pašas regulas 28. panta "Pārejas pasākumi" 5. un 6. punktā ir paredzēts:

"5. Uzņēmēji, kas iesaistīti pārtikas apritē, uzņemoties atbildību, sākot ar šīs regulas spēkā stāšanās dienu un līdz 13. panta 3. punktā minētā saraksta pieņemšanai var izmantot 13. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētās veselīguma norādes, ar noteikumu, ka tās atbilst šai regulai un spēkā esošiem valstu noteikumiem, kas tām piemērojami, un neskarot 24. pantā paredzētos drošības pasākumus.

6. Uz veselīguma norādēm – kas nav minētas 13. panta 1. punkta a) apakšpunktā un 14. pant[a 1. punkt]ā, kuras izmantotas saskaņā ar attiecīgajiem valsts noteikumiem pirms šīs regulas spēkā stāšanās dienas – attiecina šādus nosacījumus:

a) atļaujas piešķiršana veselīguma norādēm, kas ir izvērtētas kādā no dalībvalstīm, un tām dalībvalstī ir piešķirta atļauja:
   i) dalībvalstis, vēlākais, [līdz] 2008. gada 31. janvāri[m] Komisijai dara zināmas šādas norādes, pievienojot ziņojumu, kurā izvērtēti šīs norādes vajadzību apstiprinoši zinātniski dati;
   ii) pēc apspriešanās ar [*EFSA*] Komisija [..] pieņem lēmumu, kurš attiecas uz veselīguma norādēm, par ko šādā veidā piešķirta atļauja, un kura mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs regulas elementus, papildinot to.

   Veselīguma norādes, kurām saskaņā ar šo procedūru netiek piešķirta atļauja, var lietot sešus mēnešus pēc lēmuma pieņemšanas;

b) veselīguma norādes, kas nav izvērtētas kādā no dalībvalstīm, lai tām piešķirtu atļauju: šādas norādes var turpināt izmantot ar noteikumu, ka [līdz] 2008. gada 19. janvāri[m] ir iesniegts pieteikums saskaņā ar šo regulu; veselīguma norādes, kurām saskaņā ar šo procedūru nav piešķirta atļauja, var lietot saskaņā ar 17. panta 3. punktu sešus mēnešus pēc lēmuma pieņemšanas."

Regula (ES) Nr. 432/2012

14 Saskaņā ar Komisijas 2012. gada 16. maija Regulas (ES) Nr. 432/2012, ar ko izveido sarakstu ar atļautajām veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem, kuras neattiecas uz slimības riska samazināšanu un uz bērnu attīstību un veselību (OV 2012, L 136, 1. lpp.), preambulas 10. un 11. apsvērumu:

(10) Komisija ir konstatējusi vairākas novērtēšanai iesniegtas norādes, kas attiecas uz ietekmi, ko rada augu vai garšaugu izcelsmes vielas, kas pazīstamas kā "botāniskas" vielas, un par kurām [*EFSA*] vēl nav pabeigusi zinātnisko novērtēšanu. Turklāt ir vairākas veselīguma norādes, par kurām ir jāveic papildu novērtēšana, pirms Komisija var izskatīt to iekļaušanu vai neiekļaušanu atļauto norāžu sarakstā, vai arī kuras ir novērtētas, taču Komisija pašreiz nevar pabeigt izskatīšanu citu leģitīmu faktoru dēļ.

(11) Norādes, kuru novērtēšana [*EFSA*] vai izskatīšana Komisijā vēl nav pabeigta, publicēs Komisijas tīmekļa vietnē [..], un tās var turpināt izmantot saskaņā ar Regulas [Nr. 1924/2006] 28. panta 5. punktu un 6. punktu."

15 Šīs regulas 2. panta "Stāšanās spēkā un piemērošana" trešajā daļā ir noteikts, ka šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Tiesvedības priekšvēsture

16 Tiesvedības priekšvēsturi, kā tā izklāstīta rīkojumos lietās T-619/14 un T-620/14, var rezumēt šādi.

17 *Bionorica* ir uzņēmums, kas ražo un tirgo farmaceitiskos produktus un uztura bagātinātājus Eiropas tirgū un kurš šajā saistībā uz minētajiem produktiem, kā arī to reklāmā izmanto veselīguma norādes.

18 *Diapharm* ir uzņēmums, kas starptautiskā mērogā sniedz virkni pakalpojumu veselības nozarē. Būtiska tā darbības daļa sastāv no uzņēmumu konsultēšanas veselīguma norāžu uz pārtikas produktiem jomā, it īpaši attiecībā uz uztura bagātinātājiem.

19 Pēc Regulas Nr. 1924/2006 pieņemšanas Komisija saskaņā ar šīs regulas 13. panta 2. punktu kopumā no dalībvalstīm saņēma aptuveni 44 000 veselīguma norāžu. Pamatojoties uz šiem valsts veselīguma norāžu sarakstiem, Komisija izveidoja konsolidētu sarakstu.

20 2008. gada 24. jūlijā Komisija *EFSA* nosūtīja oficiālu pieprasījumu sniegt zinātnisku atzinumu par minētajām norādēm atbilstīgi Regulas Nr. 1924/2006 13. panta 3. punktam. Saistībā ar to Komisija nosūtīja *EFSA* pirmo veselīguma norāžu konsolidētā saraksta daļu. Šī saraksta pārējās daļas *EFSA* tika nosūtītas 2008. gada novembrī un decembrī, kā arī ar papildinājumu 2010. gada martā, tādējādi palielinot galīgo novērtējamo veselīguma norāžu skaitu līdz 4637. No 2009. gada oktobra līdz 2011. gada jūlijam *EFSA* veica Komisijas nosūtīto veselīguma norāžu zinātnisko novērtējumu.

21 2010. gada 27. septembrī Komisija savā interneta vietnē publicēja paziņojumu presei, kurā tā paziņoja, ka, ņemot vērā veselīguma norāžu lielo skaitu, kā arī kavēšanos to izskatīšanā, tā atbalsta pakāpenisku Eiropas Savienībā atļauto veselīguma norāžu saraksta izveides procesu. Turklāt Komisija uzskatīja, ka šī saraksta izveides procesa prioritāšu pārskatīšanu galvenokārt pamato paziņotās grūtības saistībā ar

augu izcelsmes sastāvdaļu izvērtēšanu saskaņā ar tiesību aktiem par veselīguma norādēm un tradicionāli lietotām augu izcelsmes zālēm, kā arī nepieciešamība turpināt pārdomu procesu par šo sastāvdaļu saskaņotu izvērtēšanu. Līdz ar to Komisija aicināja *EFSA* uz laiku atlikt ar botāniskajām vielām saistīto veselīguma norāžu novērtēšanu un koncentrēties uz visu pārējo iesniegto norāžu novērtēšanu, lai pēc iespējas īsākā laikā izveidotu sarakstu, kurā tās visas būtu ietvertas. Šādā kontekstā Komisija paskaidroja, ka vispirms tiks veikta analīze, kas attiecas uz veselīguma norādēm attiecībā uz vielām, kuras nav botāniskās vielas, bet analīze par norādēm attiecībā uz botāniskajām vielām tiks veikta pēc tam.

22 2012. gada 16. maijā Komisija pieņēma Regulu Nr. 432/2012. Šajā regulā tā apstiprināja daļēju 222 veselīguma norāžu sarakstu, kas atbilst 497 ierakstiem veselīguma norāžu konsolidētajā sarakstā, attiecībā uz kurām *EFSA* bija secinājusi, ka iesniegtie dati ļauj pierādīt cēloņsakarību starp pārtikas produktu kategoriju, pārtikas produktu vai kādu tā sastāvdaļu un norādīto ietekmi.

23 Tajā pašā dienā Komisija sagatavoja sarakstu ar vairāk nekā 2000 veselīguma norāžu, kuru novērtēšana *EFSA* vai izskatīšana Komisijā vēl nebija pabeigta, un publicēja šo sarakstu savā tīmekļa vietnē. Komisija uzskata, ka šīs veselīguma norādes, kas galvenokārt attiecās uz ietekmi, kuru rada botāniskas vielas, joprojām ir atliktas un līdz ar to tās arī turpmāk var tikt izmantotas saskaņā ar Regulas Nr. 1924/2006 28. panta 5. un 6. punktā paredzēto pārejas režīmu. Lai arī Komisija vēlāk atjaunināja ar Regulu Nr. 432/2012 noteikto atļauto veselīguma norāžu daļējo sarakstu, veselīguma norāžu attiecībā uz botāniskajām vielām novērtēšana joprojām bija atlikta.

24 Ar 2014. gada 22. un 24. aprīļa vēstulēm *Bionorica* un *Diapharm* attiecīgi aicināja Komisiju atsākt veselīguma norāžu attiecībā uz botāniskajām vielām novērtēšanu un it īpaši lūdza *EFSA* nekavējoties veikt šo novērtēšanu, lai varētu tikt pieņemts Regulas Nr. 1924/2006 13. panta 3. punktā pieprasītais pilnīgais veselīguma norāžu saraksts. Tās arī pauda savu nodomu vērsties Vispārējā tiesā, ja Komisija neveiks nekādas darbības.

25 Ar 2014. gada 19. jūnija vēstulēm (turpmāk tekstā – "2014. gada 19. jūnija vēstules") Komisija atbildēja uz *Bionorica* un *Diapharm* aicinājumiem rīkoties, it īpaši norādot, ka:

"Kā Jūs zināt, Komisija uzsāka izvērtējuma procesu par veselīguma norādēm attiecībā uz tā sauktajām "botāniskajām vielām" pēc tam, kad vairākas dalībvalstis un citas ieinteresētās personas izteica bažas par atšķirīgo attieksmi pret produktiem, kuros ir šādas vielas, saskaņā ar tiesību aktiem par veselīguma norādēm un tiesību aktiem par tradicionālajām augu izcelsmes zālēm.

Līdz būs zināms šī izvērtējuma procesa iznākums, Komisija ir lūgusi [*EFSA*] neturpināt tās zinātnisko novērtējumu par veselīguma norādēm attiecībā uz botāniskajām vielām. Komisija atzīst šī sarežģītā jautājuma nozīmīgumu gan attiecībā uz patērētājiem, gan uzņēmējiem. Tomēr, lai izlemtu, kāda būtu vislabākā rīcība, Komisijai būtu jānodrošina vajadzīgais laiks un apstākļi."

Tiesvedība Vispārējā tiesā un rīkojumi lietās T-619/14 un T-620/14

26 Ar prasības pieteikumiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2014. gada 19. augustā, *Bionorica* un *Diapharm* lūdza Vispārējo tiesu konstatēt Komisijas bezdarbību, jo tā prettiesiski neesot uzdevusi *EFSA* novērtēt veselīguma norādes attiecībā uz botāniskajām vielām, lai atbilstoši Regulas Nr. 1924/2006 13. panta 3. punktā paredzētajai procedūrai pieņemtu galīgo sarakstu ar atļautajām veselīguma norādēm.

27 Ar atsevišķiem dokumentiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2014. gada 20. novembrī, Komisija izvirzīja iebildes par nepieņemamību, par kurām *Bionorica* un *Diapharm* iesniedza savus apsvērumus 2014. gada 19. decembrī, lūdzot Vispārējai tiesai tās noraidīt un izskatīt lietu pēc būtības.

28 Ar rīkojumu lietā T-619/14 un rīkojumu lietā T-620/14 Vispārējā tiesa noraidīja attiecīgi *Bionorica* un *Diapharm* prasības un piesprieda tiem segt tiesāšanās izdevumus.

29 Pirmām kārtām, Vispārējā tiesa izvērtēja, vai *Bionorica* un *Diapharm* prasības sakarā ar bezdarbību atbilst LESD 265. pantā paredzētajiem nosacījumiem, un rīkojuma lietā T-619/14 un rīkojuma lietā T-620/14 26. punktā atzina minētās prasības par nepieņemamām, jo tajās nebija ievēroti minētie nosacījumi.

30 Konkrētāk, pēc tam, kad Vispārējā tiesa šo rīkojumu 19. un 20. punktā bija atgādinājusi, ka LESD 265. pantā paredzētie nosacījumi prasības sakarā ar bezdarbību pieņemamībai nav izpildīti, ja iestāde, kas aicināta rīkoties, ir formulējusi savu nostāju pirms prasības celšanas, tā minēto rīkojumu 23. punktā uzskatīja, ka 2014. gada 19. jūnija vēstules, skatot tās kopsakarā, ciktāl tajās bija atspoguļots iemesls, kādēļ bija panākta vienošanās pārtraukt attiecīgo norāžu novērtēšanas procedūru, un *Bionorica* un *Diapharm* bija informētas, ka šī jautājuma izvērtēšanai Komisijai bija nepieciešams vairāk laika un precīzāks konteksts, bija pietiekami skaidras un precīzas, lai *Bionorica* un *Diapharm* varētu saprast Komisijas nostāju par to lūgumiem, proti, ka tā neuzdos *EFSA* veikt prasīto novērtējumu.

31 Līdz ar to Vispārējā tiesa šo pašu rīkojumu 24. punktā atzina, ka minētās vēstules ir uzskatāmas par tādas nostājas formulēšanu LESD 265. panta otrās daļas izpratnē, ar kuru tiek izbeigta Komisijas bezdarbība.

32 Šajā ziņā Vispārējā tiesa rīkojuma lietā T-619/14 un rīkojuma lietā T-620/14 25. punktā norādīja, ka tam, ka Komisijas atbilde neapmierināja *Bionorica* un *Diapharm*, šajā saistībā nav nozīmes. LESD 265. pants attiecoties uz bezdarbību, atturoties pieņemt lēmumu vai formulēt nostāju, nevis uz to, ka tiek pieņemts tiesību akts, kas atšķiras no tā, kādu ieinteresētās personas vēlētos.

33 Otrām kārtām, Vispārējā tiesa pakārtoti izvērtēja Komisijas izvirzīto absolūto šķērsli tiesas procesam, kas izriet no tā, ka *Bionorica* un *Diapharm* neesot intereses celt prasību, un rīkojuma lietā T-619/14 56. punktā un rīkojuma lietā T-620/14 55. punktā atzina to prasības sakarā ar bezdarbību par nepieņemamām arī intereses celt prasību neesamības dēļ.

34 Šajā ziņā Vispārējā tiesa izdarīja secinājumu, kas minēts rīkojuma lietā T-619/14 39. un 55. punktā un rīkojuma lietā T-620/14 39. un 54. punktā, ka ne *Bionorica*, ne arī *Diapharm* nav iesnieguši pierādījumus, kas pietiekami pierādītu, kādā veidā tas, ka *EFSA* atsāktu veselības norāžu attiecībā uz botāniskajām vielām novērtēšanu un tiktu pieņemts galīgais saraksts ar atļautajām veselīguma norādēm, varētu tiem dot noteiktu labumu.

35 Pirmkārt, Vispārējā tiesa rīkojuma lietā T-619/14 38., 42. un 43. punktā un rīkojuma lietā T-620/14 38., 41. un 42. punktā atzina, ka no Regulas Nr. 1924/2006 28. panta 5. un 6. punkta formulējuma izriet, ka pārejas pasākumu piemērošana kopš šīs regulas pieņemšanas ir paredzēta attiecībā uz veselīguma norādēm, kas vēl tiek izvērtētas un attiecībā uz kurām Komisija nav pieņēmusi nekādu lēmumu. Šādos apstākļos uzņēmumi, kurus skar atliktās veselīguma norādes, var turpināt tās izmantot saskaņā ar minētās regulas 28. panta 5. un 6. punktā paredzēto pārejas režīmu. Līdz ar to, pēc Vispārējās tiesas domām, ar Regulas Nr. 1924/2006 17. panta 5. punktu, kurā principā visiem pārtikas nozares uzņēmumiem ir atļauts izmantot atļautās pārtikas norādes, kas ietvertas minētajā galīgajā sarakstā, šīs norādes iekļaujas tādā pašā situācijā kā atliktās veselīguma norādes, proti, situācijā, kurā tās var tikt izmantotas pārtikas produktu tirdzniecībā.

36 Turklāt Vispārējā tiesa rīkojuma lietā T-619/14 44. un 45. punktā un rīkojuma lietā T-620/14 43. un 44. punktā konstatēja, ka katrā ziņā, pat ja saskaņā ar Regulas Nr. 1924/2006 17. panta 5. punktu bija iespējams konstatēt sekas, kas ietekmēs *Bionorica* un citu pārtikas nozares uzņēmumu tiesisko situāciju, salīdzinājumā it īpaši ar šīs regulas 28. panta 5. un 6. punktā paredzēto pārejas režīmu, šāds labums, pēc definīcijas, ir balstīts uz pieņēmumu, ka atliktās veselīguma norādes, kuras tos skar, pēc *EFSA* novērtējuma un Komisijas galīgā lēmuma tiks atļautas. Tomēr Vispārējā tiesa norādīja, ka šis

pieņēmums šajā gadījumā nav konkrēts un šī iemesla dēļ tas nevar atbilst tās judikatūras prasībām, saskaņā ar kuru, ja interese, uz kuru atsaucas prasītājs, attiecas uz tiesisko situāciju nākotnē, prasītājam ir jāpierāda, ka aizskārums šajā situācijā jau šobrīd ir konkrēts. Šajā ziņā Vispārējā tiesa atgādināja, ka Regulā Nr. 432/2012, kurā ir ietverts atļauto veselīguma norāžu daļējais saraksts, Komisija no visām vairāk nekā 2000 izvērtēto veselīguma norāžu ir atļāvusi tikai 222 veselīguma norādes, līdz ar to uzņēmējiem pārejas režīms varētu izrādīties izdevīgāks nekā galīgais saraksts ar atļautajām veselīguma norādēm.

37 Otrkārt, Vispārējā tiesa rīkojuma lietā T-619/14 47. un 48. punktā un rīkojuma lietā T-620/14 46. un 47. punktā noraidīja *Bionorica* un *Diapharm* argumentus, saskaņā ar kuriem tas, ka *EFSA* ir novērtējusi dažas veselīguma norādes, taču citu veselīguma norāžu novērtēšana joprojām ir atlikta, rada nevienlīdzīgus konkurences apstākļus tirgū, nospriežot, ka šāda nevienlīdzīga situācija var ietekmēt vienīgi to ražotāju intereses, kuru veselīguma norādes pēc Regulas Nr. 432/2012 pieņemšanas ir noraidītas, nevis to ražotāju intereses, kuru veselīguma norāžu novērtēšana joprojām ir atlikta.

38 Treškārt, Vispārējā tiesa nepiekrita *Bionorica* un *Diapharm* apgalvojumiem, saskaņā ar kuriem tos būtiski esot ietekmējusi tiesiskā nenoteiktība, kas valda tirgū tādēļ, ka nav pieņemts galīgs un pilnīgs Komisijas lēmums par veselīguma norāžu atļaušanu. Šajā ziņā Vispārējā tiesa rīkojuma lietā T-619/14 51. un 52. punktā un rīkojuma lietā T-620/14 50. un 51. punktā norādīja, ka tiesiskās noteiktības princips pieprasa, lai tiesību noteikumi būtu skaidri un precīzi un to sekas būtu paredzamas. Pēc Vispārējās tiesas domām, noteikumi, kas piemērojami gan atļautajām vai noraidītajām veselīguma norādēm, no vienas puses, gan atliktajām veselīguma norādēm, no otras puses, atbilst šiem nosacījumiem. It īpaši noteikumi, kas ir piemērojami atliktajām veselīguma norādēm, tieši izrietot no Regulas Nr. 1924/2006, konkrēti, tās 28. panta 5. un 6. punkta, kuros kopš šīs regulas pieņemšanas esot atspoguļots režīms, kas piemērojams veselīguma norādēm, attiecībā uz kurām joprojām tiek gaidīts novērtējums un galīgais lēmums.

39 Ceturtkārt, Vispārējā tiesa rīkojuma lietā T-619/14 54. punktā un rīkojuma lietā T-620/14 53. punktā noraidīja *Bionorica* un *Diapharm* apgalvojumus par finansiālo kaitējumu, kāds tiem esot radies Komisijas bezdarbības dēļ, norādot, ka šie uzņēmumi nav izskaidrojuši ne to, kā minētie zaudējumi radušies, ne to, kā tie varētu izzust gadījumā, ja Komisija liktu *EFSA* veikt atlikto veselīguma norāžu novērtēšanu.

40 Visbeidzot un trešām kārtām, Vispārējā tiesa vienīgi lietā T-620/14 izvērtēja un pieņēma Komisijas izvirzīto absolūto šķērsli tiesas procesam, kas izrietēja no tā, ka *Bionori*ca un *Diapharm* neesot intereses celt prasību. Šajā ziņā Vispārējā tiesa rīkojuma lietā T-620/14 56. punktā uzskatīja, ka *Diapharm*, kas ir sabiedrība, kura sniedz konsultāciju un atbalsta pakalpojumus uzņēmumiem veselības nozarē, tostarp veselīguma norāžu uz pārtikas produktiem jomā, ne ražo, ne arī tirgo šāda veida preces Savienības tirgū. Tādēļ Vispārējā tiesa uzskata, ka *Diapharm* darbība nav pietiekami saistīta ar pēdējām minētajām darbībām, lai varētu uzskatīt, ka to tieši skar tiesību akts, kas Komisijai būtu jāpieņem pēc tam, kad tiks konstatēta tās iespējamā bezdarbība.

Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

41 Ar savām apelācijas sūdzībām *Bionorica* un *Diapharm* lūdz Tiesu:

– atcelt attiecīgi rīkojumu lietā T-619/14 un rīkojumu lietā T-620/14, un

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

42 Komisija lūdz Tiesu noraidīt apelācijas sūdzības kā acīmredzami nepamatotas un piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

43 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2016. gada 21. janvāra rīkojumu saskaņā ar Tiesas Reglamenta 54. pantu lietas C-596/15 P un C-597/15 P rakstveida, mutvārdu procesā un galīgā sprieduma taisīšanai tika apvienotas.

Par apelācijas sūdzībām

44 Savu apelācijas sūdzību pamatojumam *Bionorica* un *Diapharm* katrs izvirza trīs pamatus, kuri daļēji pārklājas.

Par otro pamatu lietā C-596/15 P un pirmo pamatu lietā C-597/15 P

Lietas dalībnieku argumenti

45 Ar savu attiecīgi otro un pirmo pamatu *Bionorica* un *Diapharm* būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, rīkojuma lietā T-619/14 un rīkojuma lietā T-620/14 24. punktā nospriežot, ka 2014. gada 19. jūnija vēstules ir tādas nostājas formulēšana LESD 265. panta otrās daļas izpratnē, ar ko tiek izbeigta Komisijas bezdarbība.

46 Pēc apelācijas sūdzības iesniedzēju domām, Vispārējās tiesas rīkojuma lietā T-619/14 un rīkojuma lietā T-620/14 23. punktā izdarītais konstatējums, saskaņā ar kuru 2014. gada 19. jūnija vēstules, "skatot tās kopsakarā, bija pietiekami skaidras un precīzas, lai [*Bionorica* un *Diapharm*] varētu saprast Komisijas nostāju par [to lūgumiem], it īpaši to, ka Komisija neuzdos *EFSA* uzsākt pieprasīto novērtējumu, kā arī iemeslus, kas pamato šādu nostāju", pierādot it īpaši to, ka Vispārējā tiesa nav veikusi šo vēstuļu satura precīzu izvērtējumu.

47 Šajā ziņā *Bionorica* un *Diapharm* norāda, ka minēto vēstuļu pirmajos divos teikumos Komisija esot vienīgi norādījusi *status quo*, kāds pastāvēja saistībā ar veselīguma norāžu attiecībā uz botāniskajām vielām novērtēšanu. Apelācijas sūdzības iesniedzēji jau paši esot atspoguļojuši šo situāciju savās vēstulēs, kurās tie aicināja Komisiju rīkoties. Turklāt tie apgalvo, ka pārdomu procesu, uz kuru Komisija atsaucas 2014. gada 19. jūnija vēstulēs un kurā dalībvalstīm tika nosūtīts konsultatīvs dokuments, kas attiecas uz posmu pēc šo norāžu novērtēšanas, Komisija uzsāka 2012. gada jūlijā un tas noslēdzās 2012. gada beigās, vairākumam dalībvalstu lemjot par labu tam, lai tiktu turpināta tostarp atlikto veselīguma norāžu novērtēšana saskaņā ar līdz šim piemēroto zinātnisko pieeju. Pēc *Bionorica* un *Diapharm* domām, 2014. gada 19. jūnija vēstules labākajā gadījumā esot neskaidras, ciktāl tās, iespējams, attiecas uz jaunu pārdomu procesu.

48 *Bionorica* un *Diapharm* arī norāda, ka 2014. gada 19. jūnija vēstuļu trešajā teikumā Komisija saistībā ar veselīguma norāžu attiecībā uz botāniskajām vielām novērtēšanu vienkārši atzina "šīs sarežģītās problēmas" nozīmību gan attiecībā uz patērētājiem, gan uzņēmējiem. Pēdējā un ceturtajā teikumā Komisija esot vienīgi paskaidrojusi, ka tai esot jānodrošina vajadzīgais laiks un apstākļi, lai izlemtu, "kāda būtu vislabākā rīcība", tajā pat laikā nepaskaidrojot, ko tā uzskata par nepieciešamu šajā ziņā.

49 Līdz ar to no 2014. gada 19. jūnija vēstulēm neesot iespējams secināt Komisijas formulēto nostāju par tai izteiktajiem aicinājumiem rīkoties, it īpaši to, vai un, attiecīgā gadījumā, kurā brīdī tā bija domājusi uzdot *EFSA* turpināt veselīguma norāžu botāniskajām vielām novērtējumu. Saskaņā ar Tiesas 1985. gada 22. maija spriedumu Parlaments/Padome (13/83, EU:C:1985:220, 25. punkts) šāda izvairīga atbilde neesot uzskatāma par pietiekamu nostājas formulēšanu, ar ko tiktu izbeigta bezdarbība.

50 Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa pamatoti nosprieda, ka 2014. gada 19. jūnija vēstules ļāva *Bionorica* un *Diapharm* saprast, ka šī iestāde neapmierinās to lūgumu izbeigt veselīguma norāžu attiecībā uz botāniskajām vielām novērtēšanas atlikšanu. Faktiski, pēc Komisijas domām, konteksts, kādā šīs vēstules ir uzrakstītas, apelācijas sūdzības iesniedzējiem esot ļāvis saprast, ka Komisija ir pārskatījusi savas prioritātes un apturējusi veselīguma norāžu attiecībā uz šīm vielām novērtēšanu, lai vispirms

izskatītu tās veselīguma norādes, kas attiecas uz citām vielām, kuras nav botāniskās vielas. Līdz ar to no 2014. gada 19. jūnija vēstulēm un to konteksta izrietot, ka Komisija brīdī, kad tā nosūtīja šīs vēstules *Bionorica* un *Diapharm*, uzskatīja, ka, ņemot vērā attiecīgos apstākļus, nav pamata apmierināt to izteiktos aicinājumus.

Tiesas vērtējums

51 Saskaņā ar LESD 265. panta otro daļu prasība par bezdarbību ir pieņemama tikai tad, ja attiecīgā iestāde vai struktūra vispirms ir aicināta pieņemt lēmumu. Ja divos mēnešos pēc aicinājuma iestāde vai struktūra nav formulējusi savu nostāju, prasība var tikt celta nākamajos divos mēnešos.

52 Saskaņā ar Tiesas judikatūru LESD 265. pantā ir paredzēta bezdarbība, atturoties pieņemt lēmumu vai paust nostāju (spriedumi, 1971. gada 13. jūlijs, *Deutscher Komponistenverband*/Komisija, 8/71, EU:C:1971:82, 2. punkts, un 2013. gada 19. novembris, Komisija/Padome, C-196/12, EU:C:2013:753, 22. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

53 Šajā ziņā prasība sakarā ar bezdarbību var tikt celta ne tikai par tāda tiesību akta nepieņemšanu, kas rada saistošas tiesiskas sekas, kuras var ietekmēt prasītāja intereses, būtiski grozot tā tiesisko stāvokli, bet arī par sagatavojoša tiesību akta nepieņemšanu, ja tas ir nepieciešams tādas procedūras norisei, kas var izraisīt sekas tiesību aktam, kurš rada saistošas tiesiskās sekas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1988. gada 27. septembris, Parlaments/Padome, 302/87, EU:C:1988:461, 16. punkts).

54 Attiecībā uz aicinājumu iestādei rīkoties – tam ir jābūt pietiekami tiešam un precīzam, lai ļautu iestādei konkrēti uzzināt lēmuma, ko tai tiek lūgts pieņemt, saturu, un no šī aicinājuma arī jāizriet, ka tā mērķis ir likt šai iestādei rīkoties (pēc analoģijas skat. spriedumu, 1986. gada 10. jūnijs, *Usinor*/Komisija, 81/85 un 119/85, EU:C:1986:234, 15. punkts, un rīkojumu, 1999. gada 18. novembris, *Pescados Congelados Jogamar*/Komisija, C-249/99 P, EU:C:1999:571, 18. punkts).

55 Turklāt ir jāatgādina, ka Vispārējās tiesas veikta kāda fakta vai akta, kā, piemēram, vēstules, juridiskā kvalifikācija ir tiesību jautājums, kurš var tikt izvirzīts apelācijas sūdzības ietvaros (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 1. jūnijs, *P & O European Ferries (Vizcaya)* un *Diputación Foral de Vizcaya* /Komisija, C-442/03 P un C-471/03 P, EU:C:2006:356, 90. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Tātad jautājums par to, vai ar vēstuli, ko iestāde nosūtījusi, atbildot uz aicinājumu rīkoties, tiek vai netiek izbeigta apgalvotā šīs iestādes bezdarbība, ir tiesību jautājums, kas var tikt izskatīts apelācijas stadijā.

56 Šajā gadījumā ir skaidrs, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1924/2006 13. panta 3. punktu Komisijai bija pienākums konsultēties ar *EFSA*, lai pēc tam pieņemtu galīgo sarakstu ar atļautajām veselīguma norādēm tam noteiktajā termiņā, proti, vēlākais, līdz 2010. gada 31. janvārim, un ka šis saraksts 2012. gada 16. maijā tikai daļēji tika pieņemts ar Regulu Nr. 432/2012. Turklāt netiek apstrīdēts, ka *Bionorica* un *Diapharm* ar savām attiecīgi 2014. gada 22. un 24. aprīļa vēstulēm, kas minētas šī sprieduma 24. punktā, ir pienācīgi aicinājušas Komisiju rīkoties, proti, lūgt *EFSA* nekavējoties atsākt veselīguma norāžu attiecībā uz botāniskajām vielām novērtējumu, lai pieņemtu galīgo sarakstu ar atļautajām veselīguma norādēm, un ka, atbildot uz šīm vēstulēm, Komisija 2014. gada 19. jūnija vēstulēs, kas minētas šī sprieduma 25. punktā, vienīgi secināja, ka, "lai izlemtu, kāda būtu vislabākā rīcība, [tai] būtu jānodrošina vajadzīgais laiks un apstākļi".

57 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, vispirms aprakstot *status quo*, kāds pastāvēja saistībā ar veselīguma norāžu attiecībā uz botāniskajām vielām novērtēšanu kopš Komisijas 2010. gada 27. septembra paziņojuma, kas minēts šī sprieduma 21. punktā, un pēc tam atsaucoties uz nepieciešamo laiku un kontekstu, tajā pat laikā neprecizējot, ko tā uzskata par nepieciešamu, lai turpinātu attiecīgo novērtēšanas procesu, Komisija nav skaidri paudusi tās nodomu par to, vai tā uzdos *EFSA* turpināt šo novērtējumu vai ne.

58 Citiem vārdiem, Komisija nav ne konsultējusies ar *EFSA*, kā tai to bija lūguši *Bionorica* un *Diapharm*, ne arī savās 2014. gada 19. jūnija vēstulēs nepārprotami norādījusi, vai un kad tā veiks šādu konsultēšanos, un tas atbilst šī sprieduma 52. punktā minētajiem gadījumiem.

59 No iepriekš minētā izriet, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, rīkojuma lietā T-619/14 un rīkojuma lietā T-620/14 24. punktā nospriežot, ka ar 2014.gada 19. jūnija vēstulēm tika izbeigta Komisijas bezdarbība.

60 Līdz ar to otrais pamats lietā C-596/15 P un pirmais pamats lietā C-597/15 P ir jāapmierina.

61 Tomēr ir jāatgādina, ka Vispārējā tiesa *ad abundantiam* ir veikusi *Bionorica* un *Diapharm* intereses celt prasību analīzi un, uzskatot, ka abiem uzņēmumiem šādas intereses nav, secinājusi, ka to attiecīgās prasības ir noraidāmas kā nepieņemamas arī šī iemesla dēļ. Līdz ar to, lai vajadzības gadījumā varētu atcelt rīkojumus lietās T-619/14 un T-620/14, ir jāizvērtē attiecīgie pamati lietā C-596/15 P un C-597/15 P, kuri attiecas uz minēto rīkojumu daļām par interesi celt prasību.

Par pirmo un trešo pamatu lietā C-596/15 P un otro pamatu lietā C-597/15 P

62 Tā kā attiecīgi pirmais un trešais pamats lietā C-596/15 P un otrais pamats lietā C-597/15 P būtībā ir vērsts pret Vispārējās tiesas konstatējumu, ka *Bionorica* un *Diapharm* nav intereses celt prasību, tie ir jāizvērtē kopā.

Lietas dalībnieku argumenti

– Par pirmo pamatu lietā C-596/15 P

63 Ar savu pirmo pamatu *Bionorica* pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot pieļāvusi procesuālu kļūdu, daļēji pamatojoties uz nepareiziem faktiem, un ka tādējādi tā rīkojuma lietā T-619/14 1. un 48. punktā esot kļūdaini atzinusi *Bionorica* par tādu uzņēmumu, kas Eiropas tirgū ražo un tirgo uztura bagātinātājus vai pārtikas produktus. Līdz ar to *Bionorica* uzskata, ka Vispārējā tiesa attiecībā uz to esot pieņēmusi kļūdainu lēmumu, nospriežot, ka uz to neattiecas atliktās veselīguma norādes un ka tas, ka pastāv nevienlīdzīgi konkurences apstākļi, tātad nevarot pamatot *Bionorica* interesi celt prasību šajā lietā.

64 No *Bionorica* prasības pieteikuma Vispārējā tiesā izriet, ka tas ir viens no pirmajiem zāļu uz augu bāzes – kuru vidū ir zāles, kas kā piemērs minētas prasības pieteikumā un kuras sastāv no vielām, kurām ir terapeitiska iedarbība un attiecībā uz kurām bija pieprasītas atliktās veselīguma norādes, – ražotājiem pasaulē.

65 Komisija apstrīd *Bionorica* argumentus.

66 Kā izriet no lietas materiālu salīdzinājuma ar rīkojumu lietā T-619/14, *Bionorica* apstrīdēto apstākļu, kas minēti apstrīdētā rīkojuma 1. un 48. punktā, konstatējums nekādā ziņā nav kļūdains, bet pat drīzāk ir labvēlīgs tam, jo Vispārējā tiesa, to neapšaubot, ir pieņēmusi vienkāršu šī uzņēmuma apgalvojumu, ka tam – kā pārtikas nozares uzņēmumam – bija nodoms izmantot veselīguma norādes attiecībā uz botāniskajām vielām. Komisija apgalvo, ka šis konstatējums atbilst prasības pieteikumā minētajām norādēm.

– Par trešo pamatu lietā C-596/15 P un otro pamatu lietā C-597/15 P

67 Attiecīgi ar savu trešo un otro pamatu *Bionorica* un *Diapharm* pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, rīkojuma lietā T-619/14 55. un 56. punktā un rīkojuma lietā T-620/14 54. un 55. punktā *ad abundantiam* nospriežot, ka to prasības sakarā ar bezdarbību nav pieņemamas, jo nepastāv interese celt prasību tāpēc, ka tie no galīgā saraksta ar atļautajām veselīguma norādēm pieņemšanas negūtu nekādu noteiktu labumu.

68 *Bionorica* un *Diapharm*, pirmkārt, apgalvo, ka atļauto veselīguma norāžu un atlikto veselīguma norāžu izmantošana ir pakļauta atšķirīgām prasībām un tātad šīs norādes nevar nostādīt vienādā pozīcijā. Šajā ziņā tie norāda, ka Regulas Nr. 1924/2006 28. panta 5. un 6. punkts nepieļauj atlikto veselīguma norāžu beznosacījumu izmantošanu, bet gan pakļauj to izmantošanu nosacījumiem, ka šīm norādēm it īpaši ir "jāatbilst šai regulai un spēkā esošiem valstu noteikumiem".

69 Tas it īpaši nozīmē, ka saskaņā ar Regulu Nr. 1924/2006 atliktās veselīguma norādes nedrīkst būt kļūdainas un tām ir jābūt pamatotām ar vispārpieņemtiem zinātniskiem datiem. Šajā ziņā jautājums par to, vai šie nosacījumi ir izpildīti un vai pircēji ir maldināti, papildus pārbaudei, ko veic valsts pārtikas produktu uzraudzības iestādes, katrā atsevišķā gadījumā ir jāpārbauda valsts tiesām, kurās vērsušies citi tirgus dalībnieki. Vācijas praksē šāda tiesas pārbaude, kuras rezultātā nekavējoties var tikt pārtraukta tirdzniecība Vācijas teritorijā, tiktu veikta virspusējā izvērtēšanā, kas sistemātiski neradītu faktiski pamatojamus rezultātus, kuri turklāt varētu radikāli atšķirties gan vienas un tās pašas veselīguma norādes gadījumā, gan atsevišķu tiesu gadījumā, it īpaši vispārpieņemto zinātnisko datu juridiskā kritērija kontekstā, kurā pastāv ievērojama interpretācijas brīvība.

70 Līdz ar to nevienā brīdī ne *Bionorica*, ne *Diapharm*, ne arī citiem uzņēmumiem nevar būt nekāda tiesiskā noteiktība attiecībā uz to, ka atliktās veselīguma norādes varētu tikt likumīgi izmantotas. Turpretī citādi būtu to atļauto veselīguma norāžu gadījumā, kas iekļautas pozitīvā un izsmeļošā sarakstā, ar ko tiek izbeigta pārbaužu katrā atsevišķā gadījumā veikšana. Turklāt *Bionorica* un *Diapharm* šajā ziņā apgalvo, ka Savienības likumdevējs neesot tieši paredzējis pārejas pasākumus laikposmam pēc 2010. gada 31. janvāra, proti, pēc Regulas Nr. 1924/2006 13. panta 3. punktā paredzētā termiņa atļauto veselīguma norāžu saraksta pieņemšanai.

71 Atbildot uz konstatējumu, ko Vispārējā tiesa izdarījusi rīkojuma lietā T-619/14 45. punktā un rīkojuma lietā T-620/14 44. punktā un saskaņā ar kuru pārejas pasākumu piemērošana varētu būt izdevīgāka nekā veselīguma norāžu noraidīšana, *Bionoric*a un *Diapharm* norāda, ka tiesiskās noteiktības, uz kuru – un tātad arī izdevīgumu – tie cer, izmantojot veselīguma norādes, kontekstā gala rezultātā atļautās veselīguma norādes ir tikpat ticams indikators kā gala rezultātā noraidītās.

72 Otrkārt, *Bionorica* un *Diapharm* apgalvo, ka Vispārējā tiesa, rīkojuma lietā T-619/14 47. un 48. punktā un rīkojuma lietā T-620/14 46. un 47. punktā uzskatīdama, ka nevienlīdzīgas konkurences apstākļi var rasties vienīgi tiem ražotājiem, kuru veselīguma norādes tika noraidītas pēc Regulas Nr. 432/2012 pieņemšanas, salīdzinājumā ar tiem, kuru veselīguma norādes tika atļautas saskaņā ar šo regulu, bet ne tiem ražotājiem, kuru veselīguma norādes joprojām ir atliktas, ir balstījusies uz kļūdainu interpretāciju, saskaņā ar kuru pret atļautajām veselīguma norādēm un atliktajām veselīguma norādēm būtu jāattiecas vienādi. Lai arī attiecīgi atļauto un noraidīto veselīguma norāžu gadījumā būtu skaidrs, ka tās var tikt izmantotas vai ka tās nevar tikt izmantotas, atlikto veselīguma norāžu gadījumā šāda tiesiskā noteiktība nepastāv.

73 Visbeidzot un treškārt, *Bionorica* un *Diapharm*, atsaucoties uz rīkojuma lietā T-619/14 51.–53. punktu un rīkojuma lietā T-620/14 50.–52. punktu, norāda, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka gan atļautajām un noraidītajām veselīguma norādēm, gan atliktajām veselīguma norādēm piemērojamie noteikumi ir pietiekami skaidri un precīzi un ka no tiem izrietošās sekas ir pietiekami paredzamas. Pārejas noteikumi, kas piemērojami atliktajām veselīguma norādēm, attiecībā uz kurām katrā atsevišķā

gadījumā ir jāveic jauna analīze, kurā saistībā ar zinātnisko atziņu novērtējumu pastāv ievērojama novērtējuma brīvība, no vienas puses, un kura var novest pie dažādiem vai pat pretrunīgiem rezultātiem, it īpaši Vācijas tiesu praksē, no otras puses, nerada pietiekami paredzamas tiesiskās sekas.

74 Komisija apgalvo, ka, tā kā ne *Bionorica*, ne *Diapharm* prasību celšanas brīdī nenodarbojās ar ražošanu kā pārtikas nozares uzņēmumi, neviens no šiem uzņēmumiem, ņemot vērā, ka tie paši nav iesaistīti to pārtikas produktu ražošanā vai tirdzniecībā, kuru pārdošana varētu tikt veicināta ar šāda veida norādēm, nevarot gūt noteiktu labumu no veselīguma norāžu uz pārtikas produktiem, kuras attiecas uz botāniskajām vielām, galīgas atļaušanas.

75 Vispirms, runājot par *Bionorica* un *Diapharm* argumentu, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini nostādījusi vienādā situācijā atļautās veselīguma norādes un atliktās veselīguma norādes, Komisija iebilst, ka Vispārējā tiesa attiecīgi rīkojuma lietā T-619/14 un rīkojuma lietā T-620/14 43. un 42. punktā esot vienīgi norādījusi, ka abos gadījumos veselīguma norāžu izmantošana ir atļauta. Komisija uzskata, ka šis konstatējums no tiesību viedokļa, ņemot vērā Regulas Nr. 1924/2006 28. panta 5. un 6. punktu, ir pareizs. Turpretī ir skaidrs, ka likumīga veselīguma norāžu izmantošana, vai tās būtu atļautas vai atliktas, nozīmē, ka Savienības likumdevēja šajā ziņā noteiktie nosacījumi ir izpildīti. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēju apsvērumi par spēkā esošo valsts tiesību piemērošanas apgalvotajām negatīvajām sekām pēc būtības ir vērsti nevis pret Vispārējo tiesu, bet gan, pirmkārt, pret Vācijas likumdevēju un Vācijas tiesām un, otrkārt, pret Savienības likumdevēju, kurš ir noteicis attiecīgos pārejas pasākumus.

76 Turklāt, atbildot uz apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu, saskaņā ar kuru Vispārējā tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka tie no atlikto veselīguma norāžu atļaušanas varētu gūt vienīgi neskaidru labumu nākotnē, Komisija norāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji šajā kontekstā neapstrīd, ka Vispārējā tiesa pamatoti uzskatīja, ka veselīguma norāžu attiecībā uz bioloģiskajām vielām atļaušana bija apstāklis, kas vēl nebija konkretizējies un kas tādējādi nevarēja atbilst tādas pastāvīgās judikatūras kritērijam, saskaņā ar kuru prasītājam, ja interese, uz kuru tas atsaucas, attiecas uz tiesisko situāciju nākotnē, ir jāpierāda, ka aizskārums šajā situācijā jau šobrīd ir konkrēts.

77 *Bionorica* un *Diapharm* uzskata, ka pat veselīguma norāžu attiecībā uz bioloģiskajām vielām noraidīšana varētu tiem sniegt priekšrocību. Komisija uzskata, ka šis arguments, kas nekādā ziņā nevarētu nākt no pārtikas nozares uzņēmuma, kurš vēlas izmantot veselīguma norādi, skaidri pierāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzējiem ir svarīga nevis veselīguma norāžu attiecībā uz botāniskajām vielām atļaušana, bet gan vienīgi tas, vai pastāv jebkāds saraksts, kurš neapšaubāmi varētu radīt sekas attiecībā uz citu uzņēmumu tiesisko situāciju, taču kurš, ņemot vērā apelācijas sūdzības iesniedzēju saimniecisko darbību, var attiekties tikai uz to faktisko situāciju.

78 *Bionorica* gadījumā šāda noraidīšana nozīmētu, ka pārtikas nozares uzņēmumiem vairs nebūtu tiesību izmantot šīs norādes, kas *Bionorica* kā zāļu uz augu bāzes ražotājam ļautu atvairīt nevēlamus konkurentus pārtikas nozarē. Runājot par *Diapharm*, veselīguma norāžu attiecībā uz botāniskajām vielām noraidīšana vai atļaušana, vai arī atlikšanas saglabāšana, ņemot vērā, ka šis uzņēmums jebkurā gadījumā var veikt konsultāciju pakalpojumus, arī nekādi neietekmētu tā tiesisko situāciju.

79 Visbeidzot Komisija lūdz noraidīt apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentus, kas attiecas uz apgalvoto tiesisko nenoteiktību, kura izriet no pārejas noteikumu piemērošanas, apgalvojot, ka Vispārējās tiesas konstatējumu – kurus apelācijas sūdzības iesniedzēji apstrīd – par tiesisko noteiktību pamatotību pilnībā apstiprina šajā jomā pastāvošā judikatūra.

Tiesas vērtējums

– Par pirmo pamatu lietā C-596/15 P

80 No rīkojuma lietā T-619/14 izriet, ka, lai arī, izvērtējot *Bionorica* interesi celt prasību, Vispārējā tiesa balstījās uz pieņēmumu, ka šis uzņēmums ir pārtikas produktu ražotājs, tā nepamatojās uz šo apgalvoto *Bionorica* statusu, lai secinātu, ka tam nav intereses celt prasību.

81 Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka, ciktāl sekas, kādas *Bionorica* saskata apstāklī, ka Vispārējā tiesa esot sagrozījusi faktus, kas uz to attiecas, izriet no rīkojuma lietā T-619/14 kļūdainas interpretācijas, *Bionorica* šajā ziņā izvirzītie argumenti ir jānoraida kā neefektīvi, jo uz to pamata šis rīkojums nevar tikt atcelts (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2015. gada 9. septembris, *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro*/Komisija, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 87. un 88. punkts, kā arī 2017. gada 26. jūlijs, *AGC Glass Europe* u.c./Komisija, C-517/15 P, nav publicēts, EU:C:2017:598, 63.–65. punkts).

82 Līdz ar to pirmais pamats lietā C-596/15 P ir jānoraida.

– Par trešo pamatu lietā C-596/15 P un otro pamatu lietā C-597/15 P

83 Vispirms ir jāatgādina, ka prasītājam ir jāiesniedz pierādījumi par savu interesi celt prasību, kas ir pirmais un būtiskākais nosacījums, vēršoties tiesā (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 1989. gada 31. jūlijs, *S.* /Komisija, 206/89 R, EU:C:1989:333, 8. punkts, un spriedumu, 2015. gada 4. jūnijs, *Andechser Molkerei Scheitz*/Komisija, C-682/13 P, nav publicēts, EU:C:2015:356, 27. punkts).

84 Prasītāja interesei celt prasību ir jābūt tādai, kas ir radusies un pastāvoša, un tā nevar attiekties uz hipotētisku situāciju nākotnē. Šai interesei, ņemot vērā prasības priekšmetu, ir jāpastāv prasības celšanas brīdī, jo pretējā gadījumā prasība būtu nepieņemama, un ir jāturpina pastāvēt līdz tiesas nolēmuma pasludināšanai, pretējā gadījumā tiesvedība ir jāizbeidz pirms sprieduma pasludināšanas (spriedums, 2015. gada 17. septembris, *Mory* u.c./Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 56. un 57 punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

85 Prasītāja intereses celt prasību esamība nozīmē, ka prasības rezultātā lietas dalībniekam, kurš cēlis šo prasību, ir jāvar panākt labvēlīgu iznākumu (spriedumi, 2007. gada 7. jūnijs, *Wunenburger*/Komisija, C-362/05 P, EU:C:2007:322, 42. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra; 2008. gada 17. aprīlis, *Flaherty* u.c./Komisija, C-373/06 P, C-379/06 P un C-382/06 P, EU:C:2008:230, 25. punkts, un 2015. gada 4. jūnijs, *Andechser Molkerei Scheitz*/Komisija, C-682/13 P, nav publicēts, EU:C:2015:356, 25. punkts). Turpretī interese celt prasību nepastāv, ja celtās prasības labvēlīgs iznākums nevar katrā ziņā apmierināt prasītāju (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2011. gada 9. jūnijs, *Evropaïki Dynamiki* /ECB, C-401/09 P, EU:C:2011:370, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).

86 Šajā gadījumā, pirmkārt, rīkojuma lietā T-619/14 38.–43. un 45. punktā un rīkojuma lietā T-620/14 38.–42. un 44. punktā Vispārējā tiesa ir pieņēmusi Komisijas argumentu, saskaņā ar kuru *Bionorica* un *Diapharm* negūšot nekādu noteiktu labumu no galīgā saraksta ar atļautajām veselīguma norādēm pieņemšanas, ciktāl ar piemērojamo pārejas režīmu atliktās veselīguma norādes būtībā jau tiekot nostādītas tikpat labvēlīgā situācijā kā atļautās veselīguma norādes.

87 Šāds līdzības starp pārejas un galīgo režīmu konstatējums nevar tikt pieņemts. Šajā ziņā, ja tas tā ir, kā Vispārējā tiesa nospriedusi attiecīgi rīkojuma lietā T-619/14 43. punktā un rīkojuma lietā T-620/14 42. punktā, ka atļautās veselīguma norādes un atliktās veselīguma norādes principā var tikt izmantotas pārtikas produktu tirdzniecībā, šīs divas veselīguma norāžu kategorijas tomēr ir pakļautas dažādām prasībām un tām nav piemērojami vieni un tie paši nosacījumi.

88 Lai arī Regulas Nr. 1924/2006 17. panta 5. punktā principā visiem pārtikas nozares uzņēmējiem ir atļauts izmantot atļautās veselīguma norādes, kas ietvertas minētajā galīgajā sarakstā, kāds Savienībā ir vienīgais, atliktajām veselīguma norādēm, kuras pakļautas pārejas režīmam, saskaņā ar šīs regulas 28. panta 5. un 6. punktu it īpaši ir jāatbilst minētajai regulai, kā arī piemērojamajiem valsts tiesību noteikumiem.

89 Tas it īpaši nozīmē, pirmkārt, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1924/2006 3. panta otrās daļas a) apakšpunktu un 6. panta 1. punktu neviena veselīguma norāde nedrīkst būt neskaidra vai maldinoša un tām ir jābūt pamatotām ar vispārpieņemtām zinātniskām atziņām. Otrkārt, atliktajām veselīguma norādēm arī katrā dalībvalstī ir jāatbilst savas valsts tiesību sistēmas prasībām. Tādējādi to pārbaude katrā atsevišķā gadījumā ietver risku, ka valsts administratīvā procesa vai tiesvedības attiecībā uz šādu norāžu atļaušanu noslēgumā var rasties atšķirīgi rezultāti – ne tikai dažādās dalībvalstīs, bet arī vienas un tās pašas dalībvalsts ietvaros.

90 Šajā ziņā Komisija Tiesas sēdē norādīja, ka dalībvalstu tiesību normas atšķiras tostarp jautājumā par to, vai botāniskā viela ir droša.

91 Ir jānorāda, ka šāda pārejas situācija, kura uz nenoteiktu laiku ir pagarināta pēc laikposma, kuram saskaņā ar Regulas Nr. 1924/2006 13. panta 3. punktu būtu jābeidzas, vēlākais, 2010. gada 31. janvārī, neatbilst šīs regulas prasībām, kas izteiktas tās preambulas 23. apsvērumā un saskaņā ar kurām, lai nodrošinātu veselīguma norāžu saskaņotu zinātnisku novērtējumu, kas atbilst visaugstākajām prasībām, šāds novērtējums būtu jāveic *EFSA* (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 14. jūlijs, *Verband Sozialer Wettbewerb*, C-19/15, EU:C:2016:563, 41. punkts).

92 Ņemot vērā šī sprieduma 87.–91. punktā minētos apsvērumus, ir jāatzīst, ka rīkojuma lietā T-619/14 47. un 48. punktā un rīkojuma lietā T-620/14 46. un 47. punktā Vispārējā tiesa savu argumentāciju ir balstījusi uz kļūdainu pieņēmumu, ka pārejas un galīgais režīms ir līdzīgi, un ir izdarījusi kļūdainu secinājumu, ka nevienlīdzīgi konkurences apstākļi var rasties tikai attiecībā uz to ražotāju interesēm, kuru veselīguma norādes ir noraidītas pēc Regulas Nr. 432/2012 pieņemšanas, salīdzinājumā ar tiem ražotājiem, kuru veselīguma norādes saskaņā ar šo regulu ir atļautas, nevis attiecībā uz to ražotāju interesēm, kuru veselīguma norāžu novērtēšana joprojām ir atlikta.

93 Attiecībā uz Vispārējās tiesas rīkojuma lietā T-619/14 45. punktā un rīkojuma lietā T-620/14 44. punktā izdarīto konstatējumu, saskaņā ar kuru *Bionorica* un *Diapharm* intereses celt prasību atzīšanai pretrunā ir apstāklis, ka pārejas režīms, ņemot vērā, ka Komisija ar Regulu Nr. 432/2012, ar kuru ir izveidots daļējs atļauto veselīguma norāžu saraksts, no visām 2000 izskatītajām norādēm atļāva tikai 222 norādes, var būt izdevīgāks nekā veselīguma norādes galīga noraidīšana, ir jānorāda, ka tas ir kļūdains.

94 Ja, kā norādījis ģenerāladvokāts savu secinājumu 67. punktā, šāda pieeja tiktu apstiprināta, prasītājam interese celt prasību sakarā ar bezdarbību būtu tikai gadījumā, ja nelabvēlīgākais iespējamais šādas prasības iznākums būtu labāks nekā pašreizējā situācija.

95 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar šī sprieduma 85. punktā minēto judikatūru interese celt prasību nepastāv tikai tad, ja celtās prasības labvēlīgs iznākums nekādā ziņā nevar apmierināt prasītāju.

96 Šajā ziņā pat veselīguma norādes noraidījums tiesiskās noteiktības kontekstā var būt labvēlīgs saimnieciskās darbības subjektam, kurš plāno ienākt pārtikas produktu vai uztura bagātinātāju tirgū. Līdz šim atlikto veselīguma norāžu juridiskā satura nepārprotama noteikšana tādējādi ļautu šādam saimnieciskās darbības subjektam pielāgot savu tirdzniecības stratēģiju.

97 Šādos apstākļos, ņemot vērā Vispārējās tiesas pieļautās kļūdas tiesību piemērošanā, kuras konstatētas šī sprieduma 87.–96. punktā, trešais pamats lietā C-596/15 P ir jāatzīst par pieņemamu. Līdz ar to apelācijas sūdzība lietā C-596/15 P ir jāapmierina.

98 Attiecībā uz otro pamatu lietā C-597/15 P, kā izriet no *Diapharm* iesniegtajiem lietas materiāliem tiesvedībā Vispārējā tiesā, pēdējais minētais ir konsultāciju uzņēmums, tostarp veselīguma norāžu, kas attiecas uz uztura bagātinātājiem vai pārtikas produktiem, jomā. Savā apelācijas sūdzībā *Diapharm* apgalvo, ka tas jau sāk darboties attiecīgo produktu dizaina un izstrādāšanas jomā un nodrošina saviem klientiem tostarp lietojamo produktu receptes, ieteikumus attiecībā uz iepakojumu un marķējumu, palīdzību attiecībā uz tiesību jautājumiem par intelektuālo īpašumu, kā arī pilnīgu tirdzniecības un reklāmas stratēģiju.

99 Turpretī, kā *Diapharm* apstiprināja Tiesai, tā darbība neietver ne uztura bagātinātāju vai pārtikas produktu ražošanu, ne arī tirdzniecību.

100 Savā apelācijas sūdzībā *Diapharm* apgalvo, ka tas, ka Komisija nav pieņēmusi veselīguma norāžu attiecībā uz botāniskajām vielām galīgo sarakstu, ietekmē to negatīvi, samazinot pieprasījumu pēc tā pakalpojumiem, kā rezultātā ievērojami tiek zaudēti ienākumi. Ja šāda saraksta nav, *Diapharm* nevarot sniegt ticamus padomus par uztura bagātinātāju vai pārtikas produktu tirdzniecības iespējām.

101 Šajā gadījumā nevar tikt pieņemts, ka *Diapharm* ir pierādījis savu interesi celt prasību, ciktāl tas saskaņā ar iepriekš šī sprieduma 85. punktā minēto judikatūru nevar gūt nekādu personisku labumu no tā, ka *EFSA* atsāktu veselīguma norāžu attiecībā uz botāniskajām vielām novērtēšanu un pēc tam pieņemtu galīgo sarakstu ar atļautajām veselīguma norādēm.

102 Faktiski sava saimnieciskās darbības subjekta statusā, kas saistīts ar posmu pirms uztura bagātinātāju vai pārtikas produktu ražošanas vai tirdzniecības, *Diapharm* nevar pats izmantot attiecīgās veselīguma norādes, tāpat arī tas nav tiešā konkurencē ar uzņēmumiem, kas šīs norādes izmanto.

103 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir jākonstatē, ka Vispārējā tiesa, rīkojuma lietā T-620/14 55. punktā nospriežot, ka *Diapharm* prasība sakarā ar bezdarbību ir jānoraida arī intereses celt prasību neesamības dēļ, nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

104 Šādos apstākļos otrais pamats lietā C-597/15 P nav pamatots.

Par trešo pamatu lietā C-597/15 P

105 Ar savu trešo pamatu *Diapharm* pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot kļūdaini nospriedusi, ka *Diapharm* kā konsultāciju uzņēmuma darbībai nav pietiekamas saiknes ar attiecīgo pārtikas produktu ražošanu un līdz ar to tas neatbilst tiešas skaršanas nosacījumam, no kā ir atkarīga tā interese celt prasību.

106 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru interese celt prasību un *locus standi* ir atšķirīgi pieņemamības nosacījumi, kuri fiziskai vai juridiskai personai, lai tā būtu tiesīga celt prasību sakarā ar bezdarbību saskaņā ar LESD 265. panta trešo daļu, ir jāizpilda kumulatīvi (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 17. septembris, *Mory* u.c./Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 62. punkts).

107 Ņemot vērā uz otro pamatu lietā C-597/15 P sniegto atbildi, saskaņā ar kuru Vispārējā tiesa, nospriežot, ka *Diapharm* nav intereses celt prasību, nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, trešais pamats nav jāizskata.

108 Līdz ar to apelācijas sūdzība lietā C-597/15 P ir jānoraida.

Par prasību Vispārējā tiesa

109 Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmo daļu, ja apelācijas sūdzība ir pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu. Tā var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma taisīšanai Vispārējā tiesā.

110 Šajā lietā Tiesa uzskata, ka tās rīcībā ir vajadzīgā informācija, lai taisītu galīgo spriedumu par iebildi par nepieņemamību, ko Komisija izvirzījusi tiesvedībā pirmajā instancē lietā T-619/14.

111 Komisija būtībā ir izvirzījusi trīs absolūtus šķēršļus tiesas procesam, kuri attiecas uz to, ka prasībai nav likumīga priekšmeta un ka *Bionorica* nav intereses celt prasību, kā arī *locus standi*.

112 Pirmkārt, ir jāizvērtē Komisijas izvirzītais absolūtais šķērslis tiesas procesam, kas attiecas uz to, ka *Bionorica* nav intereses celt prasību.

113 Šajā ziņā, kā izriet no pierādījumiem, ko *Bionorica* iesniedzis Vispārējā tiesā, it īpaši no tā prasības pieteikuma 13. un 29. punkta un prasības pieteikuma 8. un 9. pielikuma, un kā arī tas atzina Tiesā savas prasības celšanas brīdī, tas nenodarbojas ar pārtikas produktu vai uztura bagātinātāju ražošanu Savienības tirgū. *Bionorica* ir tādu zāļu uz augu bāzes ražotājs, kurām nav piemērojamas Regulas Nr. 1924/2006, kas attiecas tikai uz veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem, tiesību normas.

114 Ir skaidrs, ka *Bionorica* apgalvo, ka, ņemot vērā tā dalību to zāļu uz augu bāzes tirgū, kuras satur tās pašas botāniskās vielas kā tās, uz kurām attiecas atliktās veselīguma norādes, tas ir gatavs ienākt uztura bagātinātāju tirgū gadījumā, ja attiecīgās veselīguma norādes tiks atļautas.

115 Tomēr ar nodoma izteikšanu vien, ciktāl tas attiecas uz neskaidru situāciju nākotnē, saskaņā ar šī sprieduma 84. punktā minēto judikatūru nepietiek, lai pierādītu *Bionorica* radušos un pastāvošo interesi celt prasību (šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2013. gada 20. jūnijs, *Cañas*/Komisija, C-269/12 P, nav publicēts, EU:C:2013:415, 16. un 17. punkts).

116 Līdz ar to, nepastāvot vajadzībai izvērtēt pārējos Komisijas izvirzītos absolūtos šķēršļus tiesas procesam, *Bionorica* prasībā lietā T-619/14 ir jānoraida kā nepieņemama.

Par tiesāšanās izdevumiem

117 Atbilstoši Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Atbilstoši šī reglamenta 138. panta 2. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz tā 184. panta 1. punktu, ja spriedums ir nelabvēlīgs vairākiem lietas dalībniekiem, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumu sadali.

118 Tā kā *Bionorica* apelācijas sūdzība ir apmierināta, bet tā prasība sakarā ar bezdarbību ir noraidīta, *Bionorica* un Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus paši gan pirmajā instancē, gan šajā apelācijas tiesvedībā.

119 Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest *Diapharm* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tam spriedums ir nelabvēlīgs, tam ir jāpiespriež atlīdzināt ar šo apelācijas tiesvedību saistītos tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2015. gada 16. septembra rīkojumu *Bionorica* /Komisija (T-619/14, nav publicēts, EU:T:2015:723);

2) *Bionorica SE* celto prasību sakarā ar bezdarbību lietā T-619/14 noraidīt kā nepieņemamu;

3) apelācijas sūdzību lietā C-597/15 P noraidīt;

4) *Bionorica SE* un Eiropas Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus paši gan pirmajā instancē lietā T-619/14, gan apelācijas tiesvedībā lietā C-596/15 P;

5) *Diapharm GmbH & Co. KG* atlīdzina tiesāšanās izdevumus apelācijas tiesvedībā lietā C-597/15 P.

[Paraksti]